

จดหมายข่าว

พาส์ใบ

ก้าวใหม่การวิจัยและพัฒนากการเกษตร

2

รายงาน

- 76 จังหวัด 76 โมเดล

6

ฉีกซอง

- ด้านอรัญประเทศ
สุดแคว้นเมืองบุรพา

16

จากโต๊ะบอกรอ

- นำฝัก-ผลไม้สด จากต่างประเทศ
มาเป็นของฝาก ผิดกฎหมายกักพืชฯ
มีโทษทั้งจำทั้งปรับ

รายงาน

จันตน์กานต์ จามสุกรา

กรมวิชาการเกษตรดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชผ่านโครงการ **76 จังหวัด 76 โมเดล (Best Practice)** การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง โดยมีแนวทางการทำงาน 3 ด้าน ดังนี้

1. ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าสู่ระบบการตรวจรับรอง GAP และสามารถต่อยอดไปสู่คาร์บอนเครดิตในภาคการเกษตร
2. ยกระดับห้องปฏิบัติการเพื่อให้บริการและตอบสนองต่องานวิจัยที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง (Future Lab)

76 จังหวัด โมเดล

ผลิใบ 2

ฉบับที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567

3. ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ทางการเกษตร ลดการใช้สารเคมี และใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรม ในการเพิ่มผลผลิตและแก้ไขปัญหาคาการเกษตรเพื่อยกระดับ การผลิตสินค้าเกษตรและเสริมศักยภาพเกษตรกรให้มีรายได้จากมูลค่าผลตอบแทน ต่อพื้นที่สูงขึ้น

สืบเนื่องจากร้อยเอก รรรมนิส พรหมเผ่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มอบหมายนโยบายด้านการเกษตรแก่หน่วยงานในสังกัด เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2566 ให้เร่งรัดดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญด้านการเกษตรไปสู่ความสำเร็จและ เห็นผลเป็นที่ประจักษ์ เกษตรกรต้องอยู่ดี สินค้าเกษตรมูลค่าสูง ทรัพยากรเกษตรยั่งยืน มุ่งมั่นที่จะสร้างรายได้ให้เกษตรกร ผ่านหลักการ ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายการวิจัย พัฒนาพันธุ์ เพื่อเพิ่มผลผลิตและเพิ่มมูลค่าผลตอบแทน ต่อไร่ให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับบทบาท ภารกิจ และหน้าที่หลักของกรมวิชาการเกษตร

โครงการ 76 จังหวัด 76 โมเดล (Best Practice) การผลิตสินค้าเกษตร มูลค่าสูง เป็นโครงการที่ดำเนินการคัดเลือก แปลงต้นแบบหรือโมเดลความสำเร็จ ของเกษตรกรที่ดีและปฏิบัติได้จริงจาก การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง โดยนำ องค์ความรู้ต่าง ๆ ของเกษตรกร เช่น แนวความคิด หลักการทำการเกษตร เทคโนโลยี นวัตกรรม ภูมิปัญญาที่ใช้ ปฏิบัติ ปัญหา อุปสรรค และการแก้ไขมา ถอดบทเรียนเพื่อจัดทำเป็นหนังสือ คู่มือ

เอกสารเพื่อเผยแพร่ ถ่ายทอดและขยายผล ความสำเร็จให้กับเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไป ปฏิบัติ หรือประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาการผลิต สินค้าเกษตรในพื้นที่ของตนเอง โดยครอบคลุม ทั้ง การผลิต การแปรรูป และการตลาด ส่งผล ให้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น คุณภาพสินค้ามีคุณภาพ และมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

การดำเนินการคัดเลือก ทำโดย การสำรวจ เก็บข้อมูล คัดเลือก และถอด บทเรียนแห่งความสำเร็จจากเกษตรกร ต้นแบบหรือโมเดลการผลิตสินค้าเกษตร มูลค่าสูง จัดทำเป็นองค์ความรู้จังหวัดละ 1 โมเดล รวม 76 โมเดล จากนั้นคัดเลือก เกษตรกร/โมเดลในระดับสำนักวิจัยและ พัฒนาการเกษตร (สวพ.) เขตที่ 1-8 เขตละ 1 โมเดล โดยคัดเลือกจากเกษตรกร/โมเดล ของแต่ละจังหวัดที่อยู่ในพื้นที่รับผิดชอบ ของแต่ละ สวพ. รวมทั้งสิ้น 8 โมเดล และ คัดเลือก 1 โมเดล ให้เป็นต้นแบบ/โมเดล ระดับประเทศ

8 สวพ. 8 โมเดล

กรมวิชาการเกษตรดำเนินการจัดงาน วันถ่ายทอดเทคโนโลยี 76 จังหวัด 76 โมเดล การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง (บางพื้นที่) เรียบร้อยแล้ว เพื่อถ่ายทอดและขยายผล ความสำเร็จให้กับเกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้รับความรู้สามารถนำไปปฏิบัติ ประยุกต์ใช้ หรือต่อยอดได้ เกษตรกรมีคุณภาพชีวิต ที่ดี ชุมชนและประเทศมีเศรษฐกิจเข้มแข็ง มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

สมุทรปราการโมเดล

โมเดลที่ 1 สมุทรปราการโมเดล การ ผลิตผักปลอดภัย สร้างรายได้สูง จัดขึ้นเมื่อ วันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2566 ณ บางกะเจ้าฟาร์ม จังหวัดสมุทรปราการ เป็นโมเดลการผลิตพืช ของเกษตรกรในพื้นที่ สวพ.5 กรมวิชาการ เกษตร จัดแสดงเทคโนโลยีการผลิตของ เกษตรกรในการผลิตผักปลอดภัย เห็ดโคน ญี่ปุ่น และโมเดลต้นแบบในพื้นที่ภาคกลาง อีกจำนวน 18 โมเดล รวมทั้งการเสวนา และการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ

ฉะเชิงเทราโมเดล

โมเดลที่ 2 ฉะเชิงเทราโมเดล การผลิต และแปรรูปผักซูเปอร์ฟู้ด ทำน้อยได้มาก สร้าง รายได้สูง จัดขึ้นเมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2567 ณ สวพ.6 จังหวัดจันทบุรี เป็นโมเดล การผลิตพืชของเกษตรกรในพื้นที่ สวพ.6 กรมวิชาการเกษตร นำเสนอเกษตรกรต้นแบบ ดีเด่นระดับเขตและระดับจังหวัด ถ่ายทอด องค์ความรู้ เทคโนโลยีการผลิตพืชมูลค่าสูง เสริมสร้างความร่วมมือและการประสานงาน ร่วมกัน ระหว่างเกษตรกร ภาคเอกชนและ หน่วยงานด้านการเกษตรในพื้นที่ภาคตะวันออก

ผลิใบ 4

ฉบับที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567

ตากโมเดล

โมเดลที่ 3 ตากโมเดล ผลิตองุ่นปลอดภัย สร้างรายได้ที่ยั่งยืน จัดขึ้นเมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2567 ณ บ้านหนองตาเรือ อำเภอเมือง จังหวัดตาก เป็นโมเดลการผลิตพืชของเกษตรกรในพื้นที่ สวพ.2 กรมวิชาการเกษตร จัดแสดงและถ่ายทอดองค์ความรู้บทเรียนแห่งความสำเร็จจากเกษตรกรที่ชนะเลิศในระดับเขต พร้อมด้วยโมเดลอื่น ๆ ที่ได้รับคัดเลือกในเขตภาคเหนือตอนล่าง

สุราษฎร์ธานีโมเดล

โมเดลที่ 4 สุราษฎร์ธานีโมเดล การผลิตทุเรียนนอกฤดู เสริมรายได้ด้วยกล้วยหอมทอง จัดขึ้นเมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2567 ณ สวนลุงรินทร์ อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นโมเดลการผลิตพืชของเกษตรกรในพื้นที่ สวพ.7 กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการเผยแพร่เทคโนโลยีการผลิตทุเรียนนอกฤดู สร้างรายได้ในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน รวมทั้งโมเดลระดับจังหวัดอีก 7 โมเดล เพื่อเป็นแนวทางให้แก่ผู้ที่สนใจได้นำไปใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของแต่ละพื้นที่ สร้างรายได้สูง คุ่มค่ากับการลงทุน

โมเดลที่ 5 ตรังโมเดล การผลิตพริกไทยปะเหลียนปลอดภัยและเพิ่มมูลค่า จัดขึ้นเมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2567 ณ สวนพริกไทยตรังอำเภอสิเกาจังหวัดตรัง เป็นโมเดลการผลิตพืชของเกษตรกรในพื้นที่ สวพ.8 กรมวิชาการเกษตร จัดแสดงแปลงสาธิต นิทรรศการ แปลงต้นแบบระดับเขตและระดับจังหวัด การเสวนา การสาธิตการผลิตขยายพันธุ์พริกไทยตรัง การผลิตขยายชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตร และแจกพันธุ์พืชให้แก่ผู้ร่วมงาน

ตรังโมเดล

สำหรับอีก 3 โมเดล เป็นโมเดลการผลิตพืชของเกษตรกรในพื้นที่ สวพ.1 สวพ.3 และ สวพ.4 หากมีการจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยี 76 จังหวัด 76 โมเดล การผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงแล้ว จดหมายข่าวผลิใบฯ จะนำมารายงานให้ทราบอีกครั้ง

ขอขอบคุณข้อมูล/ภาพประกอบ :
กองวิจัยพัฒนาพืชเศรษฐกิจใหม่และการจัดการ
ก๊าซเรือนกระจกสำหรับภาคเกษตร

ฉีกซอง

อังคณา สุวรรณกุล

ด่านเออีซีประเทศไทย

สุดแดนหัวเมือง บูรพา

ช่วงปลายเดือนมกราคมที่ผ่านมา ท่ามกลางกระแสของหมู่เพื่อนที่ผลุบ ๆ โผล่ ๆ ประเด็นปัญหา การลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรผิดกฎหมายยังคงเป็นประเด็นที่น่าติดตามด้วยเหตุปัจจัยต่าง ๆ นานา กับสภาพความเป็นจริงที่ค่อย ๆ เปิดเผยมาให้ผู้ที่เป็นผู้ชมได้ติดตามยิ่งกว่าละครหลังข่าว ในขณะที่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานประจำด่านนำเข้าอยู่ท่ามกลางกระแสของความจริงและความเท็จ จำต้องเพิ่มระดับ ความอดทนต่อการปฏิบัติหน้าที่ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นไป อย่างไรก็ตาม สภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ในแต่ละด่านนำเข้าย่อมแตกต่างกัน แต่ทว่าทุกด่านจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายฉบับเดียวกัน ประเด็นดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการลงพื้นที่ของผู้เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 และที่ แก้ไขเพิ่มเติม ในระดับผู้พิจารณาให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับกฎระเบียบต่าง ๆ ภายใต้กฎหมายฉบับนี้ คือ คณะ อนุกรรมการด้านกฎระเบียบ ภายใต้คณะกรรมการกักพืช ซึ่งได้ลงพื้นที่การปฏิบัติงานของด่านพรมแดน ในครั้งแรกนี้เป็นด่านพรมแดนฝั่งตะวันออก ด่านอรัญประเทศ สุดแดนหัวเมืองบูรพา สถานการณ์เป็น เช่นไร โปรดติดตาม

ผลใบ 6

ฉบับที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567

อรัญประเทศ แผ่นดินต่อเขตกัมพูชา

ก่อนที่จะเข้าสู่รัฐประเทศ หลายท่านอาจ สับสนว่า อำเภอรัฐประเทศนี้ขึ้นอยู่กับจังหวัดใด คำตอบ คือ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นจังหวัดที่ 74 ของไทย สมัยโบราณสระแก้วมีความสำคัญในด้านเป็นเส้นทางคมนาคมทางตะวันตก-ตะวันออก (ระหว่างเมืองชายฝั่งทะเลอ่าวไทยกับกัมพูชา) และทางเหนือ-ใต้ (ระหว่างเมืองในลุ่มน้ำโขง ชี มูล กับเมืองชายฝั่งทางจันทบุรี) หลังปี 1500 รัฐพื้นเมืองต่าง ๆ ในสุวรรณภูมิมีการปรับตัวเนื่องจากการทำการค้ากับจีน ประกอบกับ ภูมิภาคประเทศบริเวณอ่าวไทยเปลี่ยนแปลงกลายเป็น แผ่นดินดินขึ้นขึ้น เส้นทางคมนาคมทางน้ำเปลี่ยนแปลง ผู้คนจึงอพยพย้ายถิ่นออกจากสระแก้ว โดยบริเวณลุ่มน้ำ บางปะกงมีกลุ่มบ้านเมืองเกิดขึ้นราวปี 1900 เป็นชุมชนขนาดเล็ก ผู้คนเสาะหาของป่าเพื่อส่งส่วยให้แก่ราชธานี ต่าง ๆ ต่อมาพัฒนาเป็นเมืองชายแดน เป็นเส้นทางเดินทัพผ่านไปยังกัมพูชา ในสมัยอาณาจักรสุวรรณภูมิ และอาณาจักรทวารวดี สระแก้วเป็นชุมชนที่มีความสำคัญแห่งหนึ่ง มีฐานะเป็นเมืองขึ้นของเมืองปราจีนบุรี (เมืองประจิมในสมัยโบราณ)

ที่มาของชื่อ “สระแก้ว” มาจากชื่อของสระน้ำ โบราณในพื้นที่อำเภอเมืองสระแก้ว จำนวน 2 สระ ในสมัย รัตนบุรี ประมาณปี 2325 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า- จุฬาโลกมหาราช เมื่อครั้งทรงเป็นสมเด็จพระยามหา- กษัตริย์ศึก เป็นแม่ทัพยกไปตีเขมร ได้แฉะพักบริเวณสระน้ำ ทั้งสองแห่งนี้และได้อาศัยน้ำจากสระใช้สอย จึงได้ขนานนาม สระทั้งสองว่า “สระแก้ว สระขวัญ” และนำน้ำจากสระทั้ง สองแห่งไปใช้ประกอบพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยาโดยถือว่าเป็นน้ำ ศักดิ์สิทธิ์ สถานะเดิมเป็นตำบลที่เป็นที่ตั้งของด่านสำหรับ ตรวจคนและสินค้าเข้าออก มีข้าราชการตำแหน่งนายกอง ทำหน้าที่เป็นนายด่าน ต่อมาในปี 2452 ทางราชการได้ ยกฐานะขึ้นเป็นกิ่งอำเภอ ชื่อว่า “กิ่งอำเภอสระแก้ว” ขึ้นอยู่ ในการปกครองของอำเภอกบินทร์บุรี และในปี 2501 ได้ ยกฐานะขึ้นเป็นอำเภอสระแก้ว อยู่ภายใต้จังหวัดปราจีนบุรี ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดสระแก้วขึ้น มีผลเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2536 ปัจจุบันประกอบด้วย 9 อำเภอ คือ เมืองสระแก้ว คลองหาด ตาพระยา วังน้ำเย็น วัฒนานคร อรัญประเทศ เขาฉกรรจ์ โคกสูง และวังสมบูรณ์ ในจำนวนนี้มี 4 อำเภอที่พรมแดนติดกับประเทศกัมพูชา คือ ตาพระยา โคกสูง อรัญประเทศ และคลองหาด

อำเภออรัญประเทศ เดิมชื่อ บ้านหินแร่ ได้รับการยกฐานะเป็นเมืองอรัญประเทศในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 3) เมื่อปี 2393 ซึ่งเดิมเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดกบินทร์บุรี จนกระทั่ง 31 มีนาคม 2468 ถูกยุบรวมกับจังหวัดปราจีนบุรี ได้ปรับเปลี่ยนฐานะเป็นอำเภอในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 7) ราวปี 2476 ซึ่งเชื่อกันว่าชาวอรัญประเทศเป็นกลุ่มไทยย้อ ชาวเวียงจันทร์หรือท่าอุเทนที่อพยพมาจากเจ้าพระยาราชสุภาวดี (สิงห์ สิงหเสนี) ยกทัพไปตีเมืองเวียงจันทร์เพื่อปราบกบฏเจ้าอนุวงศ์ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยชาวย้อได้อพยพมาอยู่ที่ดงอรัญ เขตบ้านสวาย (ต่อมายกขึ้นเป็นเมืองศรีโสภณ) ขณะนั้นกัมพูชาเป็นประเทศราชของสยาม ภายหลังโยกย้ายเข้ามาในเขตอำเภออรัญประเทศที่ตั้งถิ่นฐานส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตตำบลคลองน้ำใส ตำบลเมืองไผ่ ตำบลท่าข้าม ตำบลผ่านศึก และในเขตเทศบาลเมืองอรัญประเทศ โดยยังคงมีวัฒนธรรมของไทยย้อปรากฏให้เห็นผ่านทางประเพณี ความเชื่อ การแต่งกาย และอาหาร

พื้นที่อำเภออรัญประเทศมีถนนโบราณสายหนึ่งตัดผ่านจากทิศตะวันออกไปทิศตะวันตก ทางทิศเหนือหมู่บ้านอรัญประมาณ 400 เมตร เล่าต่อกันมาว่าเจ้าพระยาบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) เป็นผู้สร้างไว้ ต่อมาจึงตั้งชื่อว่า ถนนเจ้าพระยาบดินทรเดชา สันนิษฐานว่า สถานีอรัญประเทศ เป็นจุดปลายทางของรถไฟสายตะวันออกซึ่งสร้างลงบน “ฉนวนไทย” หรือทางราบที่ใช้ติดต่อระหว่างที่ราบลุ่มเจ้าพระยากับที่ราบลุ่มทะเลสาบเขมรมาแต่โบราณ พบแหล่งโบราณคดีกระจายตัวกันตามลำน้ำต้นสายแม่น้ำบางปะกงคือแควหนุมานกับแควพระปรง และยังมีด่านพระจารึกซึ่งปรากฏชื่อในเอกสารพงศาวดารสมัยอยุธยาว่าเป็นจุดสำคัญทางประวัติศาสตร์ ดังนั้น เส้นทางรถไฟจากชายแดนไทย-กัมพูชาที่มีต่อไปจนถึงศรีโสภณ พระตะบอง จึงคาดว่าจะสร้างลงบนทางเดินโบราณนี้ด้วยเช่นกัน โดยเจ้าพระยาบดินทรเดชาสร้างขึ้นเมื่อคราวยกทัพกลับจากตีเขมรและญวน

<https://www.prachachat.net/local-economy/news-4093>

อาชีพหลักของคนในอำเภออรัญประเทศแต่เดิมคือการค้าขายและเกษตรกรรม โดยในอดีตนิยมปลูกข้าว และมันสำปะหลัง ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นปลูกอ้อยเพื่อส่งโรงงานน้ำตาล และเป็นแหล่งส่งเสริมการปลูกแคนตาลูปเป็นแห่งแรกในประเทศไทย หลังจากสิ้นสุดสงครามในกัมพูชา อรัญประเทศ ซึ่งมีพรมแดนติดต่อกับเมืองปอยเปต จังหวัดบันเจียมมีชัยกัมพูชา เป็นที่ตั้งของตลาดชายแดนบ้านคลองลึกหรือตลาดโรงเกลือ ซึ่งมีสินค้าจากประเทศกัมพูชา และมีการค้าขายเสื้อผ้ามือสอง ส่วนฝั่งเขตแดนประเทศกัมพูชา มีบ่อนกาสิโนเป็นจำนวนมาก ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย เนื่องจากการพนันในประเทศไทยผิดกฎหมาย นับว่าเป็นอำเภอที่มีความเจริญมากกว่าอำเภอเมืองสระแก้ว โดยมีคำขวัญว่า “สุดแดนสยามบูรพา ย่านการค้าอินโดจีน ชนท้องถิ่นห้าชาติ พระสยามเทวาธิราชศักดิ์สิทธิ์ แหล่งผลิตผ้าทอมือ เลื่องชื่อแดนแคนตาลูป”

<https://mgronline.com/online/section/dtail/962000057027>

จุดผ่านแดนบนความสับสน

ย้อนกลับไปเมื่อปี 2449 ไทยเสียดินแดนเมืองเสียมราฐ เมืองพระตะบอง และเมืองศรีโสภณให้กับฝรั่งเศส หลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงได้ตั้งด่านเก็บภาษีรัฐประเศขึ้น เพื่อจัดเก็บภาษีต่าง ๆ ในการเข้าออกของสินค้าต่าง ๆ สังกัดกรมสรรพากรนอก กระทรวงมหาดไทย จากนั้นในปี 2474 เมื่อเปลี่ยนโครงสร้างของหน่วยงานด้านการจัดเก็บภาษีใหม่จึงได้โอนมาขึ้นกับกรมศุลกากร สังกัดในด่านพรมแดนของท่ากรุงเทพตามกฎเสนาบดีในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ มีที่ตั้งอยู่หลังสถานีรถไฟรัฐประเศ เพื่อจัดเก็บภาษีจากสินค้าที่มาพร้อมกับการขนส่งทางรถไฟจากกัมพูชาในขณะนั้น อยู่ห่างจากเขตแดนไทย-กัมพูชาประมาณ 6 กิโลเมตร

ในช่วงปี 2518 ไทยได้ประกาศปิดแนวชายแดนจากปัญหาสงครามของกัมพูชา แต่ยังมีประชาชนกัมพูชาลักลอบข้ามมายังฝั่งไทยอยู่ตลอด และยังมีการลักลอบค้าขายกันระหว่างประชาชนทั้งสองประเทศ จนกระทั่งเกิดตลาดมืดขึ้นในช่วงปี 2522-2524 มีเงินหมุนเวียนมากกว่า 200 ล้านบาทในขณะนั้น ต่อมาในปี 2528 ด้านศุลกากรรัฐประเศได้ย้ายที่ทำการมาอยู่บริเวณบ้านคลองลึก ถนนสุวรรณศร ตำบลรัฐประเศ อำเภอรัฐประเศ โดยห่างจากเขตแดนประมาณ 1 กิโลเมตร และในปี 2533 จังหวัดปราจีนบุรี (จังหวัดสระแก้วยังไม่แยกตัวในขณะนั้น) ร่วมกับกองกำลังบูรพาได้ประชุมและเห็นชอบที่จะตั้งจุดผ่อนปรนขึ้น โดยกองกำลังบูรพาเสนอให้เปิดจุดผ่อนปรนการค้าขึ้นบริเวณบ้านหนองเสม็ด อำเภอดาพระยา เนื่องจากพื้นที่ฝั่งกัมพูชาอยู่ภายใต้การควบคุมของกองกำลังกัมพูชาที่รักชาติ ง่ายต่อการรักษาความปลอดภัย ในขณะที่เดียวกันได้ผ่อนผันให้ทำการค้าขายบริเวณบ้านโนนหมากมุ่น อำเภอดาพระยา บ้านโคกสะแบง อำเภอรัฐประเศ และบ้านเขาติน อำเภอลองหาด พื้นที่ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือบริเวณบ้านโคกสะแบง มีการแลกเปลี่ยนสินค้าทางการเกษตรกับสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็น ประชาชนข้ามแดนซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าฝั่งกัมพูชาวันละประมาณ 4,000-5,000 คนต่อวัน ซึ่งเป็นปริมาณที่มากเกินความควบคุมของกองกำลังบูรพา จึงได้เสนอให้มีการประชุมร่วมกับจังหวัดอีกครั้งในวันที่ 14 ธันวาคม 2533 เพื่อให้เปิดจุดผ่อนปรนการค้าในบริเวณบ้านหนองเสม็ด อำเภอดาพระยา และบริเวณบ้านคลองลึก อำเภอรัฐประเศอีกแห่ง และผ่อนผันให้ค้าขายที่บ้านโคกสะแบงได้จนถึงสิ้นปี 2533 โดยจังหวัดปราจีนบุรีได้เสนอการขอเปิดจุดผ่อนปรนดังกล่าวไปยังกระทรวงมหาดไทย และสภาความมั่นคงแห่งชาติ โดยได้รับการตอบกลับว่าสามารถเปิดจุดผ่อนปรนการค้าได้ที่บ้านคลองลึก อำเภอรัฐประเศ เนื่องจากปัญหาด้านงบประมาณและความพร้อมของพื้นที่บ้านคลองลึกที่มีความเหมาะสมมากกว่า

จากนั้น 14 มีนาคม 2534 ได้มีการประชุมร่วมกันระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลกัมพูชา โดยผู้บัญชาการกองกำลังบูรพา และผู้ว่าราชการจังหวัดบันเตียเมียนเจย (บันทายมีชัย) ได้ข้อสรุปว่าจะเปิดตลาดการค้าบริเวณสถานีรถไฟปอยเปต ห่างจากพรมแดนไทยประมาณ 500 เมตร โดยยังไม่กำหนดจุดที่แน่นอน และประชุมร่วมกันอีกครั้งในวันที่ 22 เมษายน 2534 พร้อมทั้งกำหนดจุดที่จะเปิดพื้นที่การค้า ในฝั่งกัมพูชา คือบริเวณสถานีรถไฟปอยเปต ฝั่งไทยคือบริเวณโรงเกลือเก่า ซึ่งอยู่ทิศเหนือของทางรถไฟ หมู่ที่ 7 ตำบลบ้านไร่ ติดกับพื้นที่บ้านคลองลึก ในเขตเทศบาลอรัญประเทศ โดยฝ่ายไทยและกัมพูชาได้เปิดจุดผ่อนปรนการค้าร่วมกันเมื่อ 15 มิถุนายน 2534 เป็นที่รู้จักกันในชื่อตลาดโรงเกลือมาจนถึงปัจจุบัน

หลังจากเปิดจุดผ่อนปรนการค้าบ้านคลองลึกแล้ว ได้มีการค้าขายระหว่างประชาชนทั้งสองประเทศมากยิ่งขึ้นขณะนั้นยังมีข้อจำกัดอยู่อีกหลายประการ เช่น การกำหนดประเภทสินค้าที่สามารถซื้อขายกัน ระยะเวลาเปิดปิดจุดผ่านแดนซึ่งต้องพิจารณาตามสถานการณ์ต่าง ๆ ทำให้มีการพิจารณาเพื่อยกระดับขึ้นเป็นจุดผ่านแดนถาวร จึงได้มีการขอความเห็นชอบจากรัฐบาลทั้งสองประเทศ ฝั่งไทยได้ลงนามโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในประกาศกระทรวงมหาดไทยตามมติคณะรัฐมนตรีที่เห็นชอบ โดยมีผลอย่างเป็นทางการตามที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 21 กันยายน พ.ศ. 2540 จึงนับว่าเป็นจุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึก อําเภออรัญประเทศ เป็นจุดผ่านแดนถาวรแห่งแรกของพื้นที่ชายแดนจังหวัดสระแก้ว ซึ่งจุดผ่านแดนถาวร (Permanent Crossing Point) เป็นจุดผ่านที่เป็นทางการตามหลักสากล โดยมีด่านศุลกากรกำกับดูแลตามความตกลงในระดับนโยบายของรัฐบาล และมีความเห็นพ้องต้องกันของทั้งสองประเทศอย่างเป็นทางการ

บริเวณจุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึก อําเภออรัญประเทศ มีการข้ามผ่านแดนทั้งในส่วนของประชาชน นักท่องเที่ยว และสินค้าระหว่างไทยและกัมพูชา จึงมีความหนาแน่นมาก รัฐบาลทั้งสองประเทศจึงได้หารือกันเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2559 เพื่อแยกคนและสินค้าออกจากกัน ด้วยการเปิดจุดผ่านแดนแห่งใหม่ มุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อการรองรับการขนส่งสินค้าโดยเฉพาะ และพัฒนาจุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึกเดิมให้มีศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวและการติดต่อค้าขายกันระหว่างประชาชนทั้งสองชาติให้เข้มแข็งมากขึ้น

จุดผ่านแดนแห่งใหม่เป็นการเชื่อมต่อระหว่างบ้านหนองเอี่ยน ตำบลท่าข้าม อำเภออรัญประเทศจังหวัดสระแก้ว กับบ้านสติงบต ตำบลปอยเปตอำเภอโอโจรว จังหวัดบันเตียเมียนเจย เป็นการสร้างเส้นทางเชื่อมต่อใหม่ โดยก่อสร้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3646 จุดเริ่มต้นจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 33 มาเชื่อมต่อการก่อสร้างสะพานข้ามคลองพรมโหด รับผิดชอบโดยกรมทางหลวงและกรมการทหารช่าง ตัวอาคารด่านพรมแดนในฝั่งไทย รับผิดชอบโดยกรมศุลกากรรัฐบาลไทยได้อนุมัติงบประมาณสำหรับการก่อสร้างสะพานในปี 2560 วงเงินประมาณ 860 ล้านบาท พร้อมด้วยจุดสลับทิศทางการจราจร พร้อมทั้งเชื่อมต่อกับถนนในฝั่งไทย ระยะทาง 4 กิโลเมตร ขนาด 4 ช่องทางจราจร เริ่มต้นจากจุดตัดระหว่างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3646 กับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3366 จนถึงตัวสะพาน ซึ่งสะพานดังกล่าวเป็นสะพานคานยื่นสมดุล 2 ช่องจราจร ระยะทาง 620 เมตร นับว่าเป็นสะพานเชื่อมต่อระหว่างแดนของไทยกับกัมพูชาที่ยาวที่สุด มีชื่อเป็นทางการว่า “สะพานมิตรภาพไทย-กัมพูชา (บ้านหนองเอี่ยน-สติงบต)” (Thailand-Cambodia Friendship Bridge (Ban Nong Ian - Stung Bot) ปัจจุบันตัวสะพานก่อสร้างเสร็จสิ้นและเปิดใช้งานแล้ว

สำหรับอาคารจุดผ่านแดนถาวร (บ้านหนองเอี่ยน) กรมทางหลวงได้เสนอออกพระราชกฤษฎีกาเวนคืนที่เพื่อสร้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3646 สายทนต์น้อย-หนองเอี่ยน ปี 2560 โดยได้มอบพื้นที่จำนวน 132.5 ไร่ ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลท่าข้าม อำเภออรัญประเทศ ให้แก่กรมศุลกากรเพื่อก่อสร้างอาคารจุดผ่านแดนถาวร (บ้านหนองเอี่ยน) เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2561 วงเงินรวม 294 ล้านบาท เมื่อปี 2563 ซึ่งอยู่ระหว่างการก่อสร้างโดยกรมศุลกากร คาดว่าแล้วเสร็จประมาณเดือนมิถุนายน 2568

อย่างไรก็ตาม จากกรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้ โรงแรมแกรนด์โดมอนด์ ซิตี้ เมืองปอยเปต จังหวัดบันเตียเมียนเจย เมื่อ 28 ธันวาคม 2565 ส่งผลกระทบต่อการขนส่งสินค้า โดยเฉพาะรถบรรทุกสินค้าขนาดใหญ่ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว จังหวัดสระแก้วมีคำสั่ง ลงวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2565 อนุญาตให้เปิดใช้สะพานมิตรภาพไทย-กัมพูชา (หนองเอี่ยน-สติงบต) สำหรับนำเข้าส่งออกสินค้าเป็นการชั่วคราว ตามที่ด่านศุลกากรอรัญประเทศเสนอ ทำให้รถบรรทุกสินค้าคันแรกสามารถส่งออกสินค้าผ่านช่องทางดังกล่าวได้เมื่อเวลา 07.00 น. ของวันที่ 30 ธันวาคม 2565 เป็นต้นมา โดยจังหวัดสระแก้วมอบหมายให้สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสระแก้ว จัดทำโครงการก่อสร้างอาคารจุดผ่านแดนชั่วคราว บริเวณสะพานมิตรภาพไทย-กัมพูชา วงเงินจำนวน 5.86 ล้านบาท โดยติดตั้งตู้คอนเทนเนอร์สำนักงาน และถมดินพร้อมบดอัดแน่นที่ระดับความสูง 3.00 เมตร เพื่อเป็นลานตรวจสินค้า โดยหากการก่อสร้างอาคารด่านศุลกากรแล้วเสร็จพร้อมใช้งาน จังหวัดสระแก้วจะส่งมอบทรัพย์สินโครงการก่อสร้างอาคารจุดผ่านแดนชั่วคราว บริเวณสะพานมิตรภาพไทย-กัมพูชา (หนองเอี่ยน-สติงบต) ให้แขวงทางหลวงจังหวัดสระแก้วเป็นผู้ดูแลและใช้ประโยชน์ต่อไป ปัจจุบันมีรถบรรทุกสินค้าผ่านเข้า-ออกผ่านช่องทางฯ ดังกล่าวเฉลี่ยวันละประมาณ 500 คัน (รวมทั้งขาเข้าและขาออก)

จุดผ่านแดนถาวรจุดที่ 2 คือ จุดผ่านแดนถาวรบ้านเขาหิน อำเภอลองหาด จังหวัดสระแก้ว เป็นจุดผ่านแดนที่อยู่ทางตอนใต้ของจังหวัดสระแก้ว ตรงข้ามกับบ้านกิโกล 13 อำเภอสำเภาลูน จังหวัดพระตะบอง กัมพูชา โดยมีคลองน้ำใสเป็นเส้นแบ่งเขตแดนตามธรรมชาติ ห่างจากจุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึก อำเภอรัญประเทศ ประมาณ 58 กิโลเมตร มีจุดเริ่มต้นมาจากการเปิดจุดผ่อนปรนการค้าในปี 2540 โดยมีแนวคิดในการยกระดับขึ้นเป็นจุดผ่านแดนถาวร โดยสภาความมั่นคงแห่งชาติได้เห็นชอบตามมติคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชาในปี 2558 ต่อมาได้มีการประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561 ยกจุดผ่อนปรนการค้าบ้านเขาหินขึ้นเป็นจุดผ่านแดนถาวรบ้านเขาหิน ลงนามโดยนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ทำพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อ 30 มีนาคม 2561 โดยผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว และผู้ว่าราชการจังหวัดพระตะบอง และทดสอบระบบการผ่านแดนร่วมกันจุดผ่านแดนถาวรบ้านเขาหิน เปิดทำการตั้งแต่วันที่ 06.00-22.00 น. สำหรับผู้ที่ต้องการจะเดินทางผ่านแดนจะต้องมีเอกสารประจำตัว อย่างใดอย่างหนึ่ง คือ หนังสือเดินทาง (Passport) หรือบัตรผ่านแดน (Border Pass)

จุดผ่านแดนบ้านเขาหินตั้งกล่าว อยู่ห่างจากจังหวัดเสียมราฐประมาณ 197 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางเพียง 3 ชั่วโมง มีเส้นทางขนส่งสินค้าไปยังเมืองสำคัญของกัมพูชา โดยเฉพาะกรุงพนมเปญและจังหวัดเสียมราฐ มีศักยภาพในการผลักดันให้เป็นเส้นทางทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างไทยและกัมพูชา โดยมีผู้บริโภคที่เป็นนักท่องเที่ยวรวมกันประมาณ 5 ล้านคนต่อปี จึงเป็นโอกาสสำหรับผู้ประกอบการไทยที่จะใช้ด้านดังกล่าวในการขยายการค้า ทั้งการส่งออก-นำเข้า หรือเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยว ทั้งนี้ จังหวัดพระตะบอง มีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 5 ของกัมพูชา เป็นแหล่งเพาะปลูกข้าวที่สำคัญ ถือเป็นเมืองอยู่ชานอู่น้ำ เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีดินมีความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งมีแม่น้ำไหลผ่านและมีพื้นที่ติดต่อนเลสาบ ซึ่งเป็นทะเลสาบน้ำจืดขนาดใหญ่ของกัมพูชา เหมาะแก่การลงทุนด้านการเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร และมีเอกชนไทยเข้าไปลงทุนทำสวนมะม่วง พักทอง และพริก อีกด้วย นอกจากนี้ จุดผ่านแดนถาวรบ้านเขาหินยังเป็น 1 ใน 2 จุดผ่านแดนของจังหวัดสระแก้ว (จุดผ่านแดนถาวรบ้านเขาหิน และจุดผ่อนปรนการค้าบ้านตาพระยา) ที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้นำเข้ามันสำปะหลังจากประเทศเพื่อนบ้านได้ จุดผ่านแดนถาวร

บ้านเขาดินดังกล่าว มีตลาดการค้าชายแดนชื่อว่า ตลาดศรีเพ็ญ มีสินค้าหลักในการซื้อขายแลกเปลี่ยนคือ ผักและผลไม้ ทั้งปลีกและส่ง และอาหารสดอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีการขนส่งสินค้าสำหรับอุปโภคบริโภคสำเร็จรูป ซื้อขายแลกเปลี่ยนกันผ่านรถบรรทุกสินค้า รวมไปถึงผลผลิตทางการเกษตรและสินค้าปศุสัตว์ นอกจากนี้จุดผ่านแดนถาวรบ้านเขาดิน ยังเป็นเส้นทางในการแบ่งเบาความหนาแน่นของการเข้าออกประเทศผ่านจุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึก มีระยะทางห่างจากเมืองพระตะบองประมาณ 128 กิโลเมตร และเป็นเส้นทางโดยตรงไปสู่กรุงเทพมหานครที่มีระยะใกล้กว่าจุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึก

สำหรับจุดผ่อนปรนทางการค้า (Check Point Border Trade) เป็นการเปิดช่องทางเพื่อการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็น ในชีวิตประจำวันของประชาชนในพื้นที่ชายแดนทั้งสองประเทศ ในจังหวัดสระแก้วมี 2 จุด คือ **จุดผ่อนปรนการค้าบ้านหนองปรือ** อำเภออรัญประเทศ-ตรงข้ามกับบ้านมาลัย อำเภอมาลัย จังหวัดบันเตียเมียนเจย ห่างจากด่านศุลกากรอรัญประเทศ ประมาณ 36 กิโลเมตร ซึ่งเปิดเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนชาวกัมพูชาที่ต้องพึ่งพิงสินค้าอุปโภคบริโภคจากในการดำรงชีวิตประจำวันจากฝั่งไทย เปิดทำการตั้งแต่เวลา 06.00-18.00 น. เป็นจุดผ่อนปรนที่มีสภาพเป็นตลาดค้าขายสินค้าประเภทอุปโภคบริโภค **จุดผ่อนปรนการค้าบ้านตาพระยา** อำเภอตาพระยา-ตรงข้ามกับบ้านบึงตากวน อำเภอทอมอวก จังหวัดบันเตียเมียนเจย เป็นจุดผ่อนปรนที่มีตลาดอยู่ฝั่งกัมพูชา ห่างจากด่านศุลกากรอรัญประเทศ ประมาณ 57 กิโลเมตรตรงข้ามกับบ้านบึงตะกวน อำเภอทอมอวก จังหวัดบันเตียเมียนเจย เปิดทำการทุกวัน ตั้งแต่เวลา 06.00-18.00 น.

ด่านศุลกากร-ด่านตรวจพิธีศรัทธาประเทศ

จากข้อมูลสำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว พบว่า สถานะการค้ารวม การค้าชายแดนไทยกับประเทศกัมพูชา ด้านจังหวัดสระแก้ว เดือนธันวาคม 2566 มีมูลค่าการค้ารวมทั้งสิ้น 7,629.09 ล้านบาท ลดลงจากเดือนที่ผ่านมา 220.95 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 2.81 (พฤศจิกายน 2566 มูลค่าการค้ารวม 7,850.04 ล้านบาท) เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีที่ผ่านมา ลดลง 2,874.39 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 27.37 (ธันวาคม 2565 มูลค่าการค้ารวม 10,503.48 ล้านบาท) และเมื่อเทียบกับช่วงระยะเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา 12 เดือน (มกราคม-ธันวาคม 2566) มีมูลค่าการค้ารวมทั้งสิ้น 102,451.17 ล้านบาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา 29,075.60 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 22.11 (มกราคม-ธันวาคม 2565 มีมูลค่าการค้ารวม 131,526.77 ล้านบาท) สำหรับชนิดของสินค้าที่นำเข้าสูงสุด 5 อันดับคือ มันสำปะหลัง เศษอลูมิเนียม เศษทองแดง เลนส์แว่นตา และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนสินค้าที่ส่งออกสูงสุด 5 อันดับ คือ รถยนต์ เครื่องดื่ม รถที่ใช้ในการเกษตร อะไหล่รถจักรยานยนต์ และเครื่องยนตร์จักรยานยนต์

สำหรับด่านศุลกากรอรัญประเทศ มีพรมแดนติดกับประเทศกัมพูชา เป็นเขตแดนทางบก มีความยาวทั้งสิ้น 165 กิโลเมตร มีช่องทางการนำเข้าและส่งออกสินค้ารวม 4 แห่ง โดยแยกเป็นจุดผ่านแดนถาวร 2 แห่ง และจุดผ่อนปรน 2 แห่ง ตามที่กล่าวมา ภารกิจสำคัญ คือ การอำนวยความสะดวกทางการค้าและส่งเสริมระบบโลจิสติกส์ของประเทศ ดำเนินการจัดเก็บภาษีอย่างเป็นธรรม โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมเศรษฐกิจประเทศด้วยมาตรการทางศุลกากรและข้อมูลทางการค้าระหว่างประเทศ และเพิ่มขีดความสามารถในการปกป้องสังคมให้ปลอดภัยด้วยระบบควบคุมศุลกากร มีพื้นที่รับผิดชอบในการปฏิบัติพิธีการศุลกากรและปราบปรามรวม 4 จังหวัด ได้แก่ สระแก้ว ปราจีนบุรี นครนายก และสระบุรี รวมพื้นที่ในการกำกับดูแลทั้งสิ้น 17,660 ตารางกิโลเมตร แบ่งงานออกเป็น 3 ส่วน คือ ฝ่ายบริหารทั่วไป ส่วนบริการศุลกากร และส่วนควบคุมทางศุลกากร ซึ่งมี 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายสืบสวนและปราบปราม และฝ่ายควบคุมและตรวจสอบทางศุลกากร อัตรากำลังทั้งสิ้น 66 อัตรา เป็นข้าราชการ 52 อัตรา พนักงานราชการและลูกจ้าง 14 อัตรา การป้องกันและปราบปรามสินค้าเถื่อนด่านศุลกากรดำเนินการเฝ้าระวังและจับกุม ณ ปากช่องทางนำเข้า เพื่อป้องกันการปฏิเสธการกระทำผิดเมื่อพบการกระทำความผิด โดยสินค้าเถื่อนที่พบการลักลอบนำเข้ามีทุเรียน มันเทศ ลำไย มันสำปะหลัง เสาวรส มะพร้าว กระเทียม เป็นต้น

ส่วนด่านตรวจพืชอรัญประเทศ มีหน้าที่ควบคุม กำกับ ดูแล ตรวจสอบการนำเข้า นำผ่าน ส่งออก พืช ผลผลิตพืชและวัสดุการเกษตร ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ปัจจุบันคุณสุภัคชา หอมจันทร์ ทำหน้าที่หัวหน้าด่าน มีอัตรากำลังทั้งสิ้น 11 อัตรา ประกอบด้วย ข้าราชการ 4 อัตรา พนักงานราชการ 3 อัตรา และจ้างเหมาบริการ 3 อัตรา สำนักงานด้านฯ ตั้งอยู่เลขที่ 361 หมู่ 2 ตำบลบ้านใหม่หนองไทร อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เปิดทำการทุกวัน ไม่เว้นวันหยุดราชการ เวลา 8.30-20.30 น. ด่านตรวจพืชอรัญประเทศเป็นด่านพรมแดนที่พื้นที่อาณาเขตติดกับราชอาณาจักรกัมพูชา และมีพื้นที่ความรับผิดชอบ 5 จุด ได้แก่ จุดผ่านแดนถาวร บ้านคลองลึก จุดผ่านแดนถาวรบ้านเขาดิน จุดผ่อนปรน บ้านหนองปรือ จุดผ่อนปรนบ้านตาพระยา จุดผ่อนปรน ชั่วคราวบ้านหนองเอี่ยนสติงบพ ปิงบประมาณ 2566 สินค้านำเข้าที่สำคัญสามอันดับแรก ได้แก่ มันสำปะหลัง ปริมาณนำเข้า 665,482.63 ตัน คิดเป็นมูลค่า 3,177 ล้านบาท รองลงมา คือ ยูคาลิป 7,500 ตัน คิดเป็นมูลค่า 11 ล้านบาท และพริกสด 161 ตัน คิดเป็นมูลค่า 4 ล้านบาท ตามลำดับ สินค้าพืชส่งออกที่สำคัญสามอันดับแรก ได้แก่ ปลายข้าว ปริมาณส่งออก 2,256.24 ตัน คิดเป็นมูลค่า 14 ล้านบาท เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด 1,237.01 ตัน คิดเป็นมูลค่า 158 ล้านบาท และท่อนพันธุ์มันสำปะหลัง 890 ตัน คิดเป็นมูลค่า 2 ล้านบาท และสินค้าส่งออกที่สำคัญคือ ปุ๋ยเคมี ปริมาณการส่งออก 58,104.87 ตัน คิดเป็นมูลค่า 1,024 ล้านบาท สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ปริมาณการส่งออก 28 ตัน คิดเป็นมูลค่า 15 ล้านบาท

กรณีของจุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึก อำเภอรัญประเทศ เดิมเป็นจุดนำเข้า-ส่งออก สินค้าเกษตรและปุ๋ย ประมาณปลายปี 2565 เกิดไฟไหม้ บ่อนคาซิโนในฝั่งปอยเปตส่งผลให้รถบรรทุกสินค้าขนาดใหญ่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายในประเทศกัมพูชาได้ จังหวัดสระแก้วร่วมกับจังหวัดบันเตียเม็ยเจียงให้ใช้เส้นทางจุดผ่อนปรนชั่วคราวบ้านหนองเอี่ยน-สตึงบท อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว สำหรับการนำเข้า-ส่งออกสินค้าแทน ส่งผลให้จุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึกเป็นจุดสำหรับเฉพาะบุคคลข้ามแดนและการท่องเที่ยว ส่วนจุดผ่านแดนถาวรบ้านเขาติน อำเภอกลองหาด เปิดทำการเวลา 06.00-22.00 น. สินค้าพืชและผลิตผลพืชที่นำเข้ามีลักษณะเป็นรถบรรทุกสินค้าข้ามชายแดน สินค้าพืชนำเข้าส่วนใหญ่เป็นมันสำปะหลังและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตามลำดับ เพื่อกระจายสินค้าสู่ท้องตลาดในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง และมีการค้าระหว่างประเทศเป็นสินค้าอุปโภค บริโภค อาทิ เครื่องดื่ม ชิ้นส่วนจักรยานยนต์ วัสดุก่อสร้าง

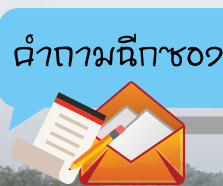
สำหรับจุดผ่อนปรนบ้านตาพระยา อำเภوتاพระยา ติดกับบ้านบึงตะกวน อำเภอมอพวก จังหวัดบันเตียเม็ยเจียง เปิดทำการเวลา 06.00-18.00 น. สินค้าพืชและผลิตผลพืชที่นำเข้ามีลักษณะเป็นรถบรรทุกสินค้าข้ามชายแดน สินค้าพืชนำเข้า คือ มันสำปะหลังและสินค้าส่งออก คือ ปุ๋ย ในขณะที่จุดผ่อนปรนบ้านหนองปรือ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ติดกับบ้านมาลัย อำเภอมาลัย จังหวัดบันเตียเม็ยเจียง เปิดทำการเวลาเดียวกัน. สินค้าพืชและผลิตผลพืชที่นำเข้ามีลักษณะเป็นรถบรรทุกสินค้าข้ามชายแดน โดยสินค้านำเข้า คือ ไม้ยูคาลิปตัสสับ สินค้าส่งออก คือ ไม้ประดับและปุ๋ย ส่วนจุดผ่อนปรนชั่วคราวบ้านหนองเอี่ยน-สตึงบท อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ติดกับอำเภอโอโจรว จังหวัดบันเตียเม็ยเจียง สินค้าพืชและผลิตผลพืชที่นำเข้ามีลักษณะเป็นรถบรรทุกสินค้าข้ามชายแดน สินค้านำเข้า คือ เครื่องจักรสาน (หวาย) สินค้าส่งออก อาทิ ปุ๋ย เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด ไม้ประดับ

จากการลงพื้นที่ด้านพรมแดนในครั้งนี้ จะเห็นว่าแนวพรมแดนระหว่างกัมพูชาและไทย เป็นแนวพรมแดนที่แผ่นดินเชื่อมต่อกัน มีบางส่วนที่เป็นลำน้ำธรรมชาติ ลักษณะเป็นคลองขนาดไม่ใหญ่มาก พื้นที่ที่ทับซ้อนกัน ประชาชนทั้งสองประเทศก็ทำการเกษตรร่วมกัน และมีสายสัมพันธ์เป็นเครือญาติกันมาแต่อดีต ก่อนที่จะมีการปันเขตแดนระหว่างกัน ฝั่งไทยจึงมีการตัดถนนลาดยาวตลอดแนวพรมแดน ชื่อว่าถนนศรีเพ็ญ เพื่อเป็นเส้นทางยุทธศาสตร์และให้ประชาชนระหว่างสองประเทศใช้สัญจร โดยมีกองกำลังบูรพาเป็นหน่วยรักษาความมั่นคง ซึ่งได้มีการร่วมตรวจสอบการนำเข้า-ส่งออกสินค้านระหว่างผู้แทนของด่านศุลกากร ด้านตรวจพืช ด้านกักสัตว์ ด้านตรวจสัตว์น้ำ กับหน่วยงานรักษาความมั่นคงด้วย ในประเด็นเรื่องความมั่นคงแล้ว คงไม่สามารถเจาะจงได้ว่าจะเป็นความมั่นคงเพียงด้านใดด้านหนึ่ง การรักษาความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐภายในประเทศและความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ของประเทศเพื่อนบ้าน จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ระดับผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่ต้องดำเนินการ

**“บางทีกฎระเบียบข้อกำหนด คงต้องมี
ช้อยกเว้นกันบ้าง”**

(ขอบคุณ : สำนักงานจังหวัดสระแก้ว ด้านศุลกากร
อัญประเทศ ด้านตรวจพืชอัญประเทศ กองกำลังบูรพา/
ข้อมูล)

พบกับใหม่ฉบับหน้า
สวัสดิ...อัญคนา

กองบรรณาธิการจดหมายข่าวพลีบุฯ
กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

E-mail ang.moac@gmail.com

! แจ้งเตือน **นักท่องเที่ยว**

นำ **ผัก-ผลไม้สด** จากต่างประเทศมาเป็น **ของฝาก** **ผิดกฎหมาย** กักพืชฯ

มีโทษทั้งจำทั้งปรับ

การนำ **ผัก-ผลไม้สด** เข้ามาในประเทศไทย โดย**ไม่สำแดงใบรับรองสุขอนามัยพืช**
ผ่านเข้าประเทศไทยในทุกช่องทาง **เป็นสิ่งผิดกฎหมาย**

“ **การนำเข้าผัก-ผลไม้สด**
อย่างไม่ถูกต้อง !

อาจนำศัตรูพืชร้ายแรงชนิดต่าง ๆ
เข้ามาแพร่ระบาดในประเทศไทยได้ ”

กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
www.doa.go.th โทร. 0 2579 0151-7

ผลิใบ

ก้าวไกลสู่การวิจัยและ
พัฒนาการเกษตร

วัตถุประสงค์

- เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย และผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกรมวิชาการเกษตร
- เพื่อเป็นสื่อกลางสำหรับนักวิจัยกับผู้บริหาร นักวิจัยกับนักวิจัย และนักวิจัยกับผู้สนใจการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
- เพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น อันจะเป็นตัวอย่างหรือเป็นพื้นฐานการวิจัยขั้นสูงต่อไป

ที่ปรึกษา : รพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ กัสชนกคน เหมือนแจ้ง พงศ์ไท ไทโยธิน วิลาวัณย์ ไคร์ครอง
สิรภัทร เข็มทอง
บรรณาธิการ : อุดมพร สุพศุทธิ์
กองบรรณาธิการ : อังคณา สุวรรณภูฏ จินตน์กานต์ จามสุทธา มุรุต วงษ์ภุชร์ จันระวี จิตรสมาน
ช่างภาพ : กัญญาณัฐ ไฟแดง
ช่างศิลป์ : มณฑา แกมเงิน กฤษญา ดาวเรือง
บันทึกข้อมูล : สมจิตต์ ยะละห์
จัดส่ง : วิไลวรรณ ศรีพันธ์
สำนักงาน : กรมวิชาการเกษตร ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ : 0 2561 2825 โทรสาร : 0 2579 4406 E-mail : prdoa55@gmail.com
พิมพ์ที่ : ตรีเมฆ ครีเอทีฟ โทรศัพท์ : 0 2047 6778